

האם אני סובלני?

נכיר את ערך הסובלנות, נבקר מקרים של חוסר הסובלנות בחברה ונשאל כיצד ניתן להיות סובלניים יותר

בישראל

חלק א'

מטרה: נבין את המושג סובלנות (לעומת סבלנות) ושזו מתקיימת בכל מקום ובכל מצב, לא רק בפעולות.

שם מתודה:

סבלנות או סובלנות?

גוף המתודה:

תולים בקיר בחדר את המילה סבלנות, ובקיר הנגדי תולים את המילה סובלנות. כל החניכים עומדים במרכז החדר. מקריאים לחניכים מספר היגדים, כך שלאחר כל היגד הם הולכים לקיר עם הערך/המושג שהם חושבים שרלוונטי לאותו היגד (סבלנות/סובלנות).

- אני עומד בתור בסופר
- אין תחבורה ציבורית פועלת בשבת
- אני מחכה לקפה שלי במסעדה
- ערבים לא עובדים בצום חודש הרמצ'אן, בשעות הערב
- קיללו אותי ובחרתי שלא להגיב
- כשאני הולך למאה שערים אני מתלבש צנוע
- חבישת כיפה בתוך הכותל המערבי
- אני ממהר ללכת לחבר אבל אני חייב לשמור על אחותי הקטנה
- קביעת תור לרופא מומחה לוקחת חודשיים
- לכל אזרחי המדינה מותר להצביע בבחירות לממשלה

לאחר כל ההיגדים מקריאים לחניכים את ההגדרה של סבלנות ואת ההגדרה של סובלנות ומדברים טיפה.

הגדרה – **סבלנות**: סבלנות היא היכולת לסבול המתנה, עיכוב או התגרות בלי לכעוס או לדאוג, וכן היכולת להתמיד בשקט בהתמודדות מול קשיים.

הגדרה – **סובלנות**: סובלנות היא התנהגות של אדם בכבוד, בהבנה ובהיעדר אפליה כלפי השונים ממנו מבחינה

חברתית, תרבותית, גם אם אינו מסכים דעותיהם, התנהגותם אמונתם.

דיון:

- מה הבנתם משתי ההגדרות הללו?
- בעוד שסבלנות מדברת על איך אני עומד במצבים שונים, ביחס למי סובלנות מקיימת?
- האם סובלנות קוראת רק פה? בזמן פעולה?
- לפי מה ששמענו מההיגדים השונים. מה אנחנו למדים מכך על סובלנות? איפה היא עוד מתקיימת?

חלק ב'

מטרה: נבין שללא סובלנות לא נוכל להתקיים במדינת ישראל.

שם מתודה:

הרוח נושבת

גוף המתודה:

ל החניכים יושבים במעגל על כיסאות חוץ מחניך אחד שעומד שבאמצע. אנו המדריכים אומרים משפט, לדוגמא, כל מי שלובש נעלי ספורט. לאחר מכן, כל מי שהמשפט תקף אליו או חל עליו, צריך לקום ולהחליף כיסא במהירות. האחד שעומד באמצע צריך גם הוא לתפוס מקום בישיבה. לבסוף צריך להישאר אחד לעמוד שוב. אותו אחד צריך לספר איפה לאחרונה הוא נתקל בסיטואציה או באדם שהוא לא הסכים עם דעותיו, או גישתו (להגיד בקצרה).

משפטים:

- כל מי שטס לחו"ל השנה
- כל מי שיוזע לדבר עוד שפה מלבד עברית.
- כל מי שעושה קידוש בשישי.
- כל מי שיש לו חבר שחום יותר ממנו.
- כל מי שיש לו חבר שומר שבת
- כל מי שהיה אי פעם בבית כנסת
- כל מי שביקר אי פעם ביפו
- כל מי שרואה חדשות כמעט כל ערב

שם מתודה:

גוף המתודה:

מחלקים/מקריאים לחניכים את הקטע הבא:

"החברה הישראלית כחברת מהגרים, היא חברה המאגדת בתוכה לאומים, עדות, דתות ותרבויות שונות. תהליך ההתחברות של הקבוצות המגוונות האלה הוא תהליך מורכב ורצוף מתחים ועימותים. לכל אחת מקבוצות הזהות – יהודים וערבים, דתיים וחילוניים, מזרחיים ואשכנזים – רצונות, יעדים ורגישויות משלה. פעמים רבות סדר העדיפויות שלהן מתנגש ונוצרים שסעים המפלגים את החברה ומערערים את יציבותה."

דיון:

- מה הבנתם מהקטע?
- תנו דוגמא לעוד קבוצות שונות שקיימות במדינת ישראל.
- מדוע עיקרון הסובלנות כה הכרחי על ממת לחיות במדינת ישראל? (למדריך – יש הסבר קטן על חשיבות הסובלנות בחברה דמוקרטית).
- האם ישנם עקרונות נוספים שאנו צריכים לשמור עליהם במטרה לחיות במדינה חיים של שיוויון, שלום וערבות הדדית?

דגש:

למדריך:

סובלנות

צורת התנהגות המכבדת כל אדם, סובלת את דעותיו גם כאשר הן מעוררות כעס ואי

הסכמה. הסובלנות מבוססת על הכרה בכבוד האדם.

הסובלנות היא עקרון חשוב בדמוקרטיה כי היא:

*מבטיחה את מימוש זכויות הפרט כמו חירות, חופש ביטוי והתארגנות, ושמירה על

זכויות המיעוטים.

*מאפשרת תחרות חופשית בין רעיונות שונים.

*מאפשרת קיום ביקורת על השלטון.

חלק ג'

מטרה: החניך יגדיר את הקשיים שלו – באיזה שלב הוא יוצא מאזור הנוחות שלו ועליו להתנהג בסובלנות.

דגש:

חיזוד למדריך – העיקרון החשוב ביותר שיש להבין לגבי סובלנות היא שזו מתרחשת כשאנו מול אנשים שונים מאתנו. כלומר, סובלנות מתבקשת להתקיים כאשר אנו יוצאים מקבוצת הדומים והשווים שלנו ונחשפים לשונה בחברה הישראלית. השונים יכולים להיות נשים עבור גברים, אתיופים לעומת לבנים, הטרוסקסואליים לעומת להטב"קים וכו'..

שם מתודה:

המציאות מספרת

גוף המתודה:

מפזרים על הרצפה בחדר סטיקרים וקטעים מהעיתונות ומהתקשורת (נספח 1). מבקשים מהחניכים להסתובב בחלל מספר דק ולאחר מכן להביא איתם משפט או קטע שגרם להם להרגיש לא בנוח כשקראו אותו. (אנו רוצים שהחניכים "יתעוררו", ירגישו לא בנוח מהקטעים שנכתבו).

דיון:

- מה "הקטע" של כל הקטעים האלו?
- למה בחרתם את הסטיקר/הקטע שבחרתם?
- מה גרם לכם להרגיש אותו קטע שבחרתם?
- האם יש קטע שאתם מסכימים איתו? (שימו לב שזו שאלה נפיצה ביותר. לא לתת לה להתקלח. היא נועדה כהקדמה לשאלות הבאות).
- האם היה משהו שמישהו אחר אמר פה שגרם לכם להרגיש לא בנוח?
- מה עלינו לעשות במצב כזה?
- איפה נכנס עיקרון הסובלנות שדיברנו עליו במצבים כאלו?
- איך חיזוק הסבלנות האישית שלנו יכול לעזור לנו להיות סובלניים יותר?

סיכום

נקריא לחניכים את הקטע הבא שאמר נשיא המדינה ראובן ריבלין:

"...להבות שנאה פשטו בארצנו. להבות של אלימות, להבות של שנאה.."

איננו יכולים להמשיך ולפטור את הלהבות הללו האכלות את החברה בישראל כצרוף מקרים מצער... הסתה,

לעג, קלות דעת, רפיון וגבהות הלב לא מכבים את האש אלא רק מאפשרים לה לבעור בעוצמה גבוהה יותר.

בלהט. להתפשט לכל עבר. לחלחל לכל שדרות החברה".

(נשיא המדינה ראובן ריבלין, בעצרת כיכר רבין לקידום הסובלנות, 1.8.2015)

שורה תחתונה:

אנו חיים במדינת ישראל, כחלק מתושביה ומאזרחיה וכולנו רוצים ליהנות מאותם זכויות שדבר זה מקנה לנו. אנחנו מחויבים לזכור שסובלנות היא אינה המלצה. סובלנות היא גם אינה מטרה. סובלנות היא הדרך והכלי שיש בידנו לנקוט, באומץ, על-מנת להגשים חיים מלאים וערכיים לנו ולכל מי שסובב אותו. כולנו דומים בהיותנו שייכים לאותה בריאה. אין בידי קבוצה אחת את העליונות או הזכות לכוח לעומת קבוצה אחרת. ככל שהבנה זו תהיה עמוקה וטבועה יותר בתוכנו, נהיה כולנו ניצנים של עוצמה פועמת ומשמעותית של שינוי והובלה חיוביים.

נספח:

[נספחים](#)
